

Wiadomości krajowe.

— Ze Lwowa. —

O k ó l n i k

C. K. Rządu krajowego.

Opłata dodatku dotychczasowego funduszu na domy Urzędów Cyrkulowych ustaie.

Jego C. K. Mość w oycowski zamierze ulżenia ile możności ciężarom publicznym posiadłości gruntowe dcykającym, raczył wedle brzmienia Dekretu wysokiéy Kancelaryi nadwornéy z d. 31. Sierpnia r. b. do liczby 2288 naysławiawiéy postanowić, że fundusz na wybudowanie nowych domów Cyrkulowych, na utrzymanie tychże i opłacenie czynszu za najem obcych budynków dla Urzędów i kas Cyrkularnych nastanie.

Ta naysławiasza Uchwała podaje się do publicznéy wiadomości z tym dodatkiem, że począwszy od d. 1. Listopada r. b. żadne nowe dodatki do tego niniejszém zniesionego funduszu, ani rozpisane, ani pobierane nie będą.

(Podpisy.)

U w i a d o m i e n i a.

D. 12. Czerwca r. b. na iarmarku Kałużkim rozdawano nagrody przeznaczone dla ulepszenia chowu bydła i koni, przyczém następujące osoby obdarzone zostały: 1) za naysiękniejsze żrzebce po stadnikach Skarbowych po 20 Cz. Złt. w złocie: poddani Piotr Sawczuk z Kadobny, Michał Panecy z Peryła i Józef Mostajów z Kupanki; 2) za naysiękniejsze klacze po takich stadnikach, po 6 Cz. Złt. w złocie: Piotr Szellenberger z Gelendorf, Marcin Imiów z Puyła, Jurko Ciupek z Bolechowa, Mikołaj Jasków z Zaderewacz, Gottfried Remhold z Doliny i Matwéy Gisim z Nowossyn; 3) za naysiękniejsze byki własnego chowu po 12 ZR. w M. K.: poddani Jerzy Koch z Landstréy, Michał Boykowicz i Wasyl Wagil z Kałuża; 4) za naysiękniejsze własnego chowu jałówki, po 8 ZR. M. K.: poddani Michał Kozoris, Bazyli Malinke, Józef Fisoher, Jan Wilhelm, wszyscy z Kałuża, tudzież Woyciech Zberański z Bani i Dmitro Danilozuk z Nowicy. Przy rozdawaniu premiów w celu polep-

szczenia chowu i bydła na dniu 30. Czerwca r. b. w Żółtkwi przedsięwziętém, otrzymali następujące osoby nagrody: 1) Premia po 20 Cz. Złt. w złocie za przychow naysiękniejszych żrzebców po stadnikach Skarbowych: Antoni Weber z Wiesenberg, Jerzy Roth z Mokrotyna i Bazyli Sierociński g. h. pleban z Radrusza; 2) premia po 6 Cz. Złt. w złocie za przychow klaczek po stadnikach Skarbowych, poddani Marcin Walker z Reichan, Piotr Hencher z Mokrotyna, Maciey Bruck, Franciszek Lang i Bernard Engel z Wiesenbergu, nakoniec 3) nagrodę 8 ZR. w M. K., za przychow naysiękniejszékrowy, Hryó Kulawec, poddany z Fajny.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Gazety Północno-Amerykańskie zawierają następujące wiadomości z Nowéy Hiszpanii: »W stolicy Meksyku dwóch Jenerałów, (których imion nie podają) obwinionych, że Yturbida zachęcał do przedsięwzięcia nieszczonego zamachu, więziono i przeciwko nim wytoczono sprawę. Don Pablo Obregon mianowany został przez tamedzny Rząd pełnomocnym Ministrem przy Ziednoczonych Stanach. — Prawo wyborowe w Ziednoczonych Stanach obowiązujące i czas służby Prezydenta na lat 4 przewaczające, przyjęte zostały dla Związku Meksykańskiego za zasadę, i Jenerał Bravo od 1. Września wybrany został na Prezydenta. — Rozbojnik Gomez, który drogę między Meksykiem i Alvarado niepokoił, i dwarazy na głowę był pobity, podał do Kongressu prośbę o amnestyją, któręy mu atoli odmówiono i bezwarunkowego poddania się żądano.«

Gazeta w Luizyjanie wychodząca: Advertiser, z d. 3. Sierpnia donosi, że wiadomości z Campeche, nadeszłe przez Tampico, opiewają, iż Jenerał Santana porzucił sprawę republikańow. Rząd powierzył mu dowództwa w prowincyi Yucatan (Intendencya de Merida), którą ón od Związku Meksykańskiego oderwać i Hiszpanii miał powrócić;

równie miał ón znowu związek handlowy z Hawanną otworzyć.

Pomieniona Gazeta Luizyjańska z d. 11. Sierpnia umieściła ważny list Jenerała Santana, pisany do Sekretarza Stanu Spraw Zewnętrznych (Don Lucas Alaman) w Meksyku*) z następującemi uwagami: «Dzisiaj udzielił mi listu Jenerała Santana do pierwszego Ministra Meksykańskiego. Jenerał ten postany był od swego Rządu dla przytłumienia powstania w Yucatan. Według ogólnego charakteru Santany, sposobu, jakiego użył przy wykonaniu danego sobie zlecenia, czyli raczej, że nie używał wszystkich środków do wykonania onegoż, i starał się tylko próżnemi wybiegami swe upiększyć postępowanie, upoważnieni jesteśmy do podejrzenia, że ma nieprzyjacielskie względem Związku zamiary. Czyli się to zasada na oderwaniu tój prowincyi od Związku i utworzeniu pod jego zwierzchnictwem niepodległego Państwa, lub na związku ze stronnikami Yturbidego, lub stronnikami Korony Hiszpańskiej, jest pytanie, które oszarowuje. Ręzygnacya Tavera i mianowanie Santany Wielkorszadzcą Yucatanu, dowódzą, że działa w porozumieniu z Kongresem prowincyjnym, który dawniejszemi środkami okazał skłonność oderwać się od ogólnego Rządu, a co przez opuszczenie tój prowincyi łatwo może wykonać. Tymczasem trwa handel z Hawanną.

Portugalia i Brazylia.

Pernambuko ma być w zupełnym nie-rządzie, i wszyscy Europejscy Portugalczycy mieli przez pospółstwo być pozabiani. Osada szalupy, należący do fregaty Angielskiej Doris, w tancecznym porcie stojący, miała być pojmaną i uwięzioną. Prezydent (Carvalho) obawiając się pospółstwa, nie mógł w tój mierze nie uczynić. Równie zabito pięciu Francuzów, mianych za Portugalczyków. Do Rio nadeszła w pierwszych dniach Lipca wiadomość o potyczce zaszłej w Pernambuco między Cesarzskimi a Anarchistami, w której pierwsi odnieśli klęskę i Cesarzski bryg utracili. Lord Cochrane wyptynał miał w kilka dni dla blokowania Pernambuco. Babia, Maranham i Para uważane są w Rio za nieprzyjacielskie.

Eclipse pisze, że wiadomość Konstytucyoniści o odkryciu nowego spisku w Lizbonie, w wielu pismach amieszczona, jest fałszywą.

*) Gazety Londyńskie z d. 16. Października, z których powyższych udzielamy wiadomości, przyszkadzają list ten udzielić w zupełności.

Hiszpania.

Gazeta Codzienna pisze z Madrytu z d. 4. Października: «Zapewniają, że Konzularz Francuzki w Tangierze wezwał Gubernatora tegoż miasta, aby mu wydał wszystkich Hiszpanów, którzy tamże z Taryfy byli zbiegli. Buntowników tych, w liczbie 30, postano do Madrytu. Ponieważ Konzularz Hiszpański w Tangerze popadł w podejrzenie, że buntownikom broń i amunicyi dostarczał, zatem został odwołany. — Uwięzienie byłego Ministra Skarbu Erro w Walladolidzie i byłego Jenerałego Podskarbiego Elizalde w Barcellonie, iak zapewniali, nie ściągają do polityki, lecz do zarządu Skarbu pod Rejenoyą, a ponieważ zaszło od czasu przybycia P. Zea do Madrytu, wielu mniema, że jest skutkiem wiadomości przez tego w Paryżu i Londynie zasiągniętych. Z resztą wątpić nie można o przybyłości tych ludzi do Tronu; P. Erro z powodu sprzyjania Królowi złożony został z urzędu Jenerałego Intendenta Katalonii przez rewolucyonistów tój prowincyi, udał się do Paryża, a zamtąd powrócił do Baijony, gdzie mianowano go współczłonkiem Junty tymczasowój. P. Elizalde, kupiec w St. Sebastian, dostawca dla wojska, nakerenie przez P. Erro mianowany został Jenerałym Podskarbiem. Liberaliści obwiniają go o durność i absolutyzm. — Porucznik pułku Princesa, Gregorio del Conde, wypartczy w 7 ludzi powstańców, którzy pod Estopona z Ximeny wylądowali, mianowany został przez Króla Kapitanem gwardyi i Kawalerem orderu Ferdynanda, a 7 owych żołnierzy otrzymali po krzyżu srebrnym tego orderu i większą placę.

Francya.

Król wraz z Delfinem odwiedził w d. 19. Października dom inwalidów, gdzie obejrzawszy wszystko dokładnie, uderzył dziesięciu weteranów krzyżem legii honorowój.

Jego Królewio. Mość Delfin wyjechał w d. 21. Paźdz. w południe z Tuilleryjow na równiny Issy. U rogatek przyjmowali Xięcia Sztab Jeneralny Gwardyi małego na czele Marszałka Oudinota, Hrabia Coutard i sztab Jeneralny pierwszój wojskowój dywizyi. Wojsko uszykowane na równinach Issy i Meudon składało się z 10 batalionów Gwardyi, 6 batalionów załogi Paryżkiej, i batalionu Artyleryi pieszój wraz z 24 działami. Xięże przebiehał linią. Gdy Marszałek osiągnął rozkazów Xięcia zaczęły się obroty i ćwiczenia z og.

niem, i trwały blisko do godziny 4tej, poczem wojsko to utworzywszy kolumny, przeciągło przed Delfinem. Obrotami kierowali Jenerałowie Parionneaux i Mallet. Mówią, iż w d. 23. Października na tych samych równiach, będą wielkie obroty iazdy i lekkhey artylerji, a w d. 28. popisować się będzie przed Królem piechota i iazda.

W d. 21. Października dał Król prywatne posłuchanie Xięciu Laval-Montmorency; P. Kazimierz Bonjour miał także zaszczyt złożyć Królowi swoje na teatrze Paryżkiem z okłaskami przyjętą komedią pod tytułem: *Le mari à bonnes fortunes*.

Lord Granvil wyjechał znowu do Brukseli na miejsce swego urzędowania jako Posel na Dworze tamecznym.

P. Chateaubriand, o którego powrocie kilka razy mylnie donoszono, zjechał do Paryża w d. 20. Października.

Gwiazda z d. 20. Października zawiera: »Dziennik rozpraw, *) po twierdzeniu, że w Hiszpanii nie ma nic, na czemby się oprzeć, żadney wielkiej sprawy którąby dla siebie pozyskać, żadney siły moralney, do którejby się przyłączyć można, oskarża politykę Ministeryum francuzkiego, iż w Hiszpanii utworzyło przykre i bardzo niepokojące stosunki. »Dlaczego, pyta się Dziennik rozpraw, zaniechaliście tych wielkomysłnych i mądrych zasad, które Xiążę Wódz naczelny pod d. 8. Sierpnia w Andojar ogłosił?« Dziennik rozpraw zapomina, mianowicie, że rozkaz w Andojar wydany był przed uwolnieniem Króla, i że Xiążę dla tego tylko takowy ogłosił, bo podówczas w Hiszpanii tylko tymczasową była Junta, a ón rozkaz ów uważał za warunek bezpieczeństwa dla wojsk naszych. Lecz co najlepszego, jest to! »Popelniliście nieroztropność, mówi daléy Dziennik rozpraw, oddając kraj, który zdobyliśmy, bez zawarcia należytego traktatu, gdzieby oznaczone były pewne warunki« Jak możecie mówić o traktacie i zdobytym kraju? od czasu pomysłnych skutków wojny w Hiszpanii, powtarzaliście nam nieustannie, że ta

wojna jest zupełnie nową w historii, iż dla tego jest szlachną dla Francji, iż dla tego osiągnęła podziwienie obcych Mocarstw nawet Anglii, która nie bardzo chętnie oddaie Francji pochwały, że ta wojna właściwie nie była wojną, że Francja tylko dla tego wkroczyła do Hiszpanii, by zniszczyć rewolucyją, by Króla, Bourbona wydrzeć buntownikom, którzy go trzymali w niewoli; zapomnacie więc, że niezdobyliśmy, ponieważ nie prowadziliśmy wojny ni z narodem ni z iege Królem, i ponieważ chwalebny cel, do którego Francja dążyła, był osiągnięty w dniu, w którym Król Ferdynad odprawił swój wjazd w Puerto do Santa Maria. Zatem niepotrzeba było traktatu. Porządek był zaburzony i tem znowu przywrócony został; Rzeczy miały znowu odbywać swój bieg właściwy. Gdybyśmy chcieli Hiszpanią zdobyć nie byłibyśmy zapomnieli, iż Buonopartemu przedsięwzięcie to w 300000 ludzi nie udało się. Szlachetna niepodległość Hiszpanii byłaby się oburzyła na tę myśl, że się chcemy do ich wewnętrznych spraw mieszać. Hiszpanie wiedzieli czego chcą Francuzi, i dla tego to przyymował ich cały lud z radością. Dziennik rozpraw w istocie osobliwy ma instykt, że zawsze najgorsze zajmuje stanowisko; błędniejszy zawsze zupełnie w sprawach Hiszpańskich, widząc, iż wyszytkie iege przepowiednie i rozumowania istotnym czynem i wypadkami zbite zostały, nieustannie zwraca się do tego przedmiotu, który dlań powinien być prawdziwem straszidłem; tak więc nieustannie prześladować Ministeryalizmu, gdzie go tylko zwietrzyć może, i chce tak, jak drugi Methan (w Atalii Rasina) zniszczyć Boga, którego porzucił.

Okręt Francuzki bombardyerski, wiozący pięciu podróżniących Turków spadnięty został pod Rhodus przez trzy okręty Albańskich morskich rozboyników; ci pięciu Turków, stary Grek, ieden maytek zaprowadzeni zostali na ieden okręt morskich rozboyników, Kapitana z okrętu bombardyerskiego i osadę z sześciu ludzi złożoną, zrabowali, strasznie znieważyli, w spód okrętu zanukneli i takowy z nimi zatopili. Jeden z nieszczęśliwych oszedł i na pół żywy przez statek rybachi został uratowany.

Królestwo Obojéy Sycylii.

Dziennik obojga Sycylii zawiera następujące Uwiadomienie przez Ministra Skarbu ogłoszone.

»Ihrabia Ludow, nadzwyczajny Posel i pełnomocny Minister Króla Angielskiego, oddał krol. Kęptowi za wierzytelniony odpis ak-

*) Uwagi godna, że Kuryier Francuzki z d. dzisiejszego czyni Ministeryum też same zarzuty i prawie w tych samych wyrazach co i Dziennik rozpraw. Dziennik handlowy dodał do artykułu Dziennika rozpraw swe uwagi z pochwałami; Kuryier francuzki i podobnie dzisiaj przemawia; Przymierze zupełnie. Może być dobre? Wzywamy Dziennika rozpraw niechaj nam na to odpowie pytanie! Przep. Gwiazdy.

tu, na złożenie w banku angielskim obligacyi, w d. 15. Maia 1824 przez Króla na pożyczkę 2 1/2 mil. funt. szter. podpisany i odpis kontraktu ściągającego się do wspomnionéj obligacyi, zawartego w d. 25. Lutego między J.P. N. M. Rotszyldem a Kawalerem Nedicci, Ministrem Radzcy Stann i Ministrem Sekretarzem Stann i Scharbu, wyraźnie w tój mierze przez Króla upoważnionemu.»

»Wyżéj wspomnioną pożyczkę przedstawiać będą 25000 częściowych obligacyi, każda po 100 funt. szter., po 5 procenta dochodu czyniące; przy każdéj obligacyi jest 72 kuponów na półroczne prowizye. Papiery te będą w d. 1. Lutego i 1. Sierpnia każdego roku w banku Rotszylda w Londynie płacone; przyjmowane także będą za gotowe pieniądze we wszystkich publicznych kasach Neapolu i jego okolicach jako ściągające się do przypadłych terminów, lub w ciągu półroczu, za pomocą dyskontu po 4 od sta na rok.»

»Na umorzenie kapitału 2 1/2 funt. szter. ma być użyty fundusz, któryby niemniéj wynosił jak 12500 funt. szter. półrocznie lub 1 procent rocznie. Fundusz umarzający powinien być stopniami dla ilości ciągle trwających wypłat półrocznych w banku N. M. Rotszylda pomnożony, jakby obligacyie przez pomieniony fundusz umarzający i tegoż pomnożenie w względzie o wéy liczby, zupełnie się powoli nie pomnażały, tak przez odkup obligacyi w Neapolu i w innych miejscach jak i przez złożenia kapitału w skutek publicznego ciągnięcia.»

»Tym sposobem wszytka pożyczka 2 1/2 mil. funt. szterl. wynosząca wyplacona będzie w ciągu 36 lat.»

»Król Jego Mość, oprócz swéy wysokiéj rękomyi, oddał na bezpieczeństwo wszytkie dobra i dochody Państwa i udzielił też saméj rękomyi i prerogatyw, jakie dozwolone są i być mogą na długi w wielką księgę zapisane; a oprócz tego dla większego bezpieczeństwa umorzenia kapitału i wypłaty procentów téj pożyczki, przeznaczył Monarcha na szczególną hypotekę roczne dochody cta, opłaty od żywności i podatki zaległe królestwa.»

»Jeneralny Kapitan marynarcki neapolitański obchodził w d. 20. Września setny rok swego wieku. Król powinszował mu własnoręcznym listem.»

N i e m c y.

Gazeta w Monachium wychodząca donosi z d. 26. Paźdz.: »Dzisiaj przed południem wyjechał znnowu ztąd Jego Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiążę Franciszek Karol do Wiednia. — Xiążę ten podczas swego pobytu, jak i dawniéj, oglądał szczególne budowy i publiczne zakłady Stolicy; przy każdéj sposobności okazał ten Xiążę gruntowną naukę i łaskawość dla każdego, i przez to, iakoteż przez udział w pomyślności naszego Królewskiego Domu, po otrzymanéj wiadomości o przypadku Królowéy Jéy Mości, wszytkich ziednał serca. Ztąd naygorętsze nasze życzenia szlemy za Xiąciem, którego wybrała Opatrzność, aby przez związki swoje z Jéy Królewicow: Mością Zofiją, ieszcze bardziéj połączył węzeł pokrewieństwa między Królewskim i Cesarzkim domem, a przeto, by istniejące szczęśliwe stosunki dwóch pobratymczych ludów bardziéj ugruntował.

Xiążę Beira, Infant Don Miguel Portugalski, który od d. 15. do d. 23. Paźdz. bawił w Karlsruhe, przybył w d. 24. Paźdz. do Sztutgardu, wysiadł w domu gościnnym pod Królem Angielskim i miał tamże kilka dni zabawić.

R o s s y i a.

W d. 11. Września, na imieniny Cesarza miasto Staraja Rusa oddano z wszelką czystością pod zarząd wojskowy.

Z Petersburga donoszą z d. 9. Października:

»Dla lepszych związków osad wojskowych w Gubernii Nowogrodzkiej, statek parowy żeglunie teraz codziennie po Wołochowie.»

»Za kilka dni Kapitan Porucznik Doktorów wyptynie z Kronsztada w podróż około świata. Optynie ón wkoło przylądek Horn, zwiedzi osady nasze na północno zachodnich brzegach Ameryki, i zaopatrzy Kamczatkę w żywność.»

»O powrocie Barona Wrangel i Porucznika Anjon, którzy iak wiadomo w roku 1820 wyptynęli z Petersburga dla jeograficznego śledztwa brzegów morza lodowatego i brzegów północnych Sibirskich nie ieszcze nie słysząc.»

»Przez całe lato terazniejsze nadzwyczajna susza panowała w Krymie, we wszytkich prawie studniach zaginęła woda, a upał słoneczny pochylał zboża. Tu przeciwnie mamy ciągle piękne i łagodne powietrze.»

Jego Cesarzowicowska Mość W. Xiążna Anna Pawłowna z małżonkiem swoim Następcą Tronu Niderlandzkiego przybyła w pożądaném zdrowiu d. 9. Paźdz. do Gatozyna.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Rozmaitości Numer XLV.)